

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE IV

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

KØBENHAVN-KREDSSEN

har, ligesom ifjor, Sommerlokale i »CARLSBERG-PAVILLONEN«
ved Svanemølleviadukten; iaar følgende Aftener Kl. 7.

Tirsdag den 21. Maj	
— - 4. Juni	
— - 18. —	
— - 2. Juli	
— - 23. —	

Tirsdag den 6. Aug.	
— - 20. —	
— - 3. Sept.	
— - 24. —	

Samme Aftener afholder Skyttelaugets Sommerskydning.
Der serveres varm Ret, Ost, Øl og Kaffe for 2 Kr. 75 Øre.

LANDSFORENINGENS GENERALFORSAMLING.

SENDEMANDSMØDET

Søndag den 28 April i Langelinies Pavillon.

I den talrige Skare, som Kl. 1 samledes i Yachtpavillonens mindre Sal, saas blandt de mange kendte Ansigter ogsaa adskillige nye fra Landskredsene, ikke blot nyvalgte Sendemænd, men ogsaa Repræsentanter for de ny tilkomne Kredse og saaledes Beviser paa Foreningens Vækst og Trivsel.

Idet Næstformanden, Grosserer K. L. E. Jensen, udtalte sin Beklagelse af, at Sygdom havde hindret Formanden, Kommandør Maegaard, i at være til Stede, bød han Forsamlingen velkommen og foreslog Overretssagfører Øllgaard til Dirigent. Efter at denne havde takket for Valget, konstaterede han Forsamlingens Beslutningsdygtighed og oplæste derpaa Dagsordenen:

1. Valg af Dirigent.
2. Aflæggelse af Hovedbestyrelsens Aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede Regnskab.
4. Behandling af indkomne Forslag.
5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer.
6. Valg af Revisorer

og gav derpaa Næstformanden Ordet for Punkt 2.

Aaret havde været præget af den Tvang, som Tiderne lægger over de fleste Forhold, men havde dog givet Foreningen en jævn Stigen i Medlemsantallet, der nu udgjorde 3200, hvoraf 1900 i Landskredsene; Tilgangen i Kbhvn. havde været 250. Af Lokalkredse fandtes nu 19, hvoraf Aalborg og Ebeltoft var de sidst tilkomne; under Dannelse var en Lokalforening i Frederikssund. Han bragte en Tak til Aarets Foredragsholdere: Grosserer Vald. Schou, Kaptajn Ewald, Tegneren Axel Thiess og Ingeniør Poul Sørensen, ligesom han ogsaa takkede de Herrer, som for egne Midler havde foretaget Foredrags- og Agitationsrejser Landet over og derved sparet Foreningen betydelige Udgifter.

Fra afd. Krigsassessor Høyer var modtaget et Flag til Anvendelse ved Begravelser; Ingeniør Høffding havde skænket Noder til Sangbogen. Foreningen havde fra anonyme Velgørere modtaget ialt 1500 Kr., ligesom der fra Grosserer Schou og Direktør Schmidt var modtaget en Del illustrerede Blade til Fordeling i Skibene. Foreningens Flag havde 6 Gange været baaret ved Begravelser, medens Kranse var sendt til de forulykkede Flyveres og Viceadmiralens Baarer. Sølvpræmier og Pengebeløb havde været udsat ved Eskadrekaproningen i Sundet for Flaadens Mandskab.

Ingeniør H. Tuxen aflagde derpaa Regnskabet og dvælede særlig ved Medlemsbladets Forhold og Grundene til det fremkomne Underskud ved dette, og i den derom opstaaede Diskussion deltog Fabrikant Johnsen, Restauratør Petersen, Portør Christensen, Roskilde, Fabrikant Stühr, Aalborg, Tjener Nielsen, Skibsbymester

Jensen, Svendborg, Telefonmester *Buchgreitz*, Odense, og Afdelingschef *Winkel*. Den livlige Meningsudveksling vidnede klart om den Interesse, hvormed vort smukke Blad omfattes og om de forskellige Opfattelser af, hvad der tjener det bedst til Fremme og til Opnaaelse af Balance og muligt Overskud. Den overvejende Anskuelse var for at bibeholde Bladets Udstyr saavidt muligt uforandret, men muligvis søge foretaget nogle Reduktioner ved det ret kostbare Julenummer, hvis Salg i Aar ikke var gaaet efter Forventning. Næstformanden oplyste, at den Anmodning om Støtte for Bladet, som man, tvunget af Dyrtiden, havde henvendt til Medlemmerne, syntes at have haft god Virkning, og hertil sluttede Telefonmester *Buchgreitz* sig med en indtrængende Opfordring til Medlemmerne Landet over om at hjælpe til med lidt eller meget efter hvers Evne og Vilje, for at vi stadig kunde holde Bladet paa det samme høje Standpunkt i Forhold til andre Foreningsblade.

Regnskabet gav iøvrigt ikke Anledning til Bemærkninger og der gaves enstemmig Decharge.

Hovedbestyrelsens afgaaende Medlemmer genvalgte enstemmig, ligeledes den afgaaende Revisor, Malermester *Frederik Møller*.

Med en Tak til Sendemændene kunde Næstformanden derpaa hæve Generalforsamlingen og Forsamlingen skiltes for at samle Kræfter til Aftenens Sammenkomst.

SAMMENKOMSTEN I LINGELINIE-PAVILLONEN

Smukkere og for Lejligheden bedre passende Lokaler end Yacht-pavillonens kunde vanskelig skaffes, og det straalende sommerlige Vejr bidrog ogsaa til at give Stævnet det rette Festpræg. Efter at være samlede i den runde Sal begav man sig til Bords, dog ikke for straks at tage fat paa de kulinariske Nydelser, men for at faa det rette Rum i den store Sal for den musikalske Underholdning, som kgl. Kammersanger *Emil Holm* og Komponisten *Rechnitzer-Møller* vilde glæde Festsdeltagerne med. Kammersangeren begyndte med en Arie af Mozarts »Bortførelsen fra Seraillet« og sang derpaa »Selma« af Alnæs, »Et Spørgsmaal« af Komponisten med Tekst af Wildenwey og »Humbleien« af Hornemann. At disse Numre i saadan Udførelse var en udsøgt musikalsk Nydelse siger sig selv, og begge Kunstnerne modtog det stærkeste Bifald som Tak for deres ypperlige Kunst og den Beredvillighed, hvormed de havde ladet os nyde godt af den.

Da Serveringens Larm havde lagt sig, tog Næstformanden derpaa Ordet og udbragte i smukke Ord en Skaal for *H. M. Kongen*, der modtoges med stormende Bifald og nifoldige Hurra. Fabrikant *Stuhr*, Aalborg, talte for vor Ærespræsident *H. k. H. Prins Valdemar*, og ogsaa denne, med udmærket Kraft og Følelse holdte Tale vakte stærkt Bifald ligesom de Udtalelser, hvormed Ingeniør *Holger Tuxen* senere hyldede Marinen. For denne Tale takkede Kommandør *Hector Kiær* i en ypperlig formet Tale, i hvilken han stærkt pointerede den Taknemlighed, vi under Krigsaarene er blevet vor ypperlige Handelsmarine skyldige for dens Troskab mod Fædrelandet. At disse Ord fandt den stærkeste Genklang hos Forsamlingen, behøver næppe at anføres, men man syntes i det Bifald, som fulgte Kommandørens Ord, ligesom at kunne spore, at vidste vi ikke rigtig tidligere, hvad vor Koffardimarine var for os, saa har vi nu lært at forstaa et skønne paa det.

Overretssagfører *Schoustrup* bragte dernæst Kammersanger *Holm* og Komponisten en varm Tak for deres skattede Nærværelse og udbragte et Leve for dem. Arkitekt *Marston* bragte Sendemændene en Tak for deres Nærværelse og udtalte gode Ønsker for Arbejdet og Sammenholdet ude i Kredse, hvis Virke følges herinde med største Interesse, ligesom man haaber paa roligere Tider for at kunne komme til hinanden paa Besøg og stifte endnu nærmere Samarbejde.

Telefonmester *Buchgreitz* talte smukt for de gamle Minder og for vor Sæmmandsstand, Tjener *Nielsen* for Næstformanden og Kommandør *Kiær*, Skibsygmester *Jensen*, Svendborg, for Flaget, og Hr. *Dyrhauge*, Ringsted, i konne og poetiske Ord for vort Fædreland. Paa et til *H. M. Kongen* afsendt Telegram indløb følgende Svar: Bringer Marineforeningen min Tak og Genhilsen, Chr. R., hvis Oplæsning paahortes staaende og med stærkt Bifald. Og som Svar paa et til *H. k. H. Prins Valdemar* afsendt Telegram indløb følgende: Mange Tak for venlig Erindring. Sender Dem alle en hjertelig Hilsen. Valdemar.

Fra Faaborgkredsen indløb telegrafisk Hilsen.

Under de fornøjeligste Former forløb Samværet og en af Direktør *Burcharth* forfattet Sang for Danmark blev modtaget med fortjent Bifald, overordentlig smuk og stemningsfuld som den var.

Vi gengiver nedenfor Sangen.

Efter Bordet samledes man i den runde Sal, medens Bordene gjordes klar til Panchesold, og ved dette forløb endnu et Par Timer med Taler og Sang paa vanlig kammeratlig Maade, Udskejningen foregik først Kl. 1.

E. M.

FOR DANMARK

Danmark, hvis Herlighed Klipper ej dølge,
Moder, Du der smiler saa aabent og frit:
plojed vi Sunde og Have og Bølge,
aldrig saa' et Blik vi saa fagert som dit —

Du, der er skøn som den gryende Dag,
Du, imod hvem vore Hjerteslag banker,
hver Gang vi hejser dit rød-hvide Flag
over de gyngende Planker.

Yndig Du ler, naar dit Løvn Du fletter
silkeblødt i Krat, mellem Lundenes Træer,
medens i dugvaade, sølvhvide Nætter
Mosekonen brygger i Damme og Kær —
blidelig hvælver langs Sunde og Bælt
mild Du, med Frugt blomsters Sne om din Pande,
Sommerens lysgrønne, duftsvangre Telt
langs dine sagnrige Strande.

Herlig Du straal, naar Guld og Zinnober
smykker dine Skove en Sensommerdag,
medens til Langfart en sildig Oktober
Sydens Fugle hjemad styrer Vingernes Tag —
æventyrsøn under Jul er Du hvid ...
og imens Slægt efter Slægter er segnet,
Minder om Stordaad i Tanke og Id
end i din Skjoldrand staar tegnet.

... Danmark, vor Moder, ærbødig vi hylde,
Dig, der blidt os vugged paa Bølgerne blaa,
Dig, der vort Hjerte kan henrykt fortrylle —
alle gode Magter ved Siden Dig staa!
bære Dig frelst gennem Ragnarok ud,
Dig, til hvis Pris snart Konval-Klokker ringe ...
Danmark i Løvspring med Knopper i Brud,
mod Dig vort Hurra skal klinge!

SENDEMÆNDENES BESØG PAA ORLOGSVÆRFTET

Ved Velvilje fra Værftschefen, Admiral *Nyholm*, blev der Mandag den 29. givet en Del af Sendemændene Lejlighed til at bese nogle af Orlogsværftets Etablissementer, og Kl. 1 havde ca. 20 givet Møde paa Værftsbroen, hvor man modtoges af Løjtnant *Wagner*, under hvis elskværdige Førerskab man begav sig rundt, begyndende med det gamle, minderige Arsenal, hvis Samlinger af ældre og nyere Vaaben havde fortjent et mere indgaaende Eftersyn, end det er muligt ved en kortere Gennemgang. Løjtnant *Wagner* og Arsenal's Funktionærer forklarede de mange interessante Ting. Derfra begav man sig til Modelkammeret, hvor man under Modellør *O. Dørges* Ledelse besaa de mange pragtfulde og interessante Modeller af ældre og nye Skibe. Fra dette Samlingssted for Flaadens gamle Minder gik man ud paa Flyvepladsen og afsluttede saaledes Dagen med Synet af det mest moderne tekniske Fremskridt, som Søværnet kan fremvise. Uagtet Dagens Øvelser var afsluttede, fik man dog under Premierløjtnant *Grandjeans* Ledelse en Forevisning af Materiellet, som i høj Grad vakte Interesse og Beundring, ikke mindst, da man erfarede, at hver en Del af de smukke Maskiner er fremstillet af Orlogsværftet, selv Motorerne fremstilles af dette. Som bekendt er det »Flyvebaade«, en speciel dansk Form og Opfindelse, som Marinen benytter, og man maa — selv uden aeronautiske Forudsætninger — glæde sig over det udsøgt smukke Arbejde og den Enkelhed, som præger det hele Flyvelegeme og dets Grejer til Styring, Telegiafering etc. Da ydermere Premierløjtnant *Thiele* elskværdigst lovede at ville foretage en Flyvning, beredes der de besøgende et Syn, som nok vil mindes længe, — de færreste har jo haft Lejlighed til at overvære Marinens Flyvninger paa saa nært Hold, og da Premierløjtnant *Thiele*, efter at have startet paa Vandet, i elegant Flugt brusede hen over Tilskuerne i 30—40 Meters Højde for efter en stejl Glideflugt atter at lande, modtoges han med højlydt Tak. Man havde beundret Maskinens Egenskaber som Baad paa Vandet og som Flyvelegeme i Luften og Forerens sikre Manøvreren.

Med en Tak for den Venlighed, hvormed man var bleven modtaget, begav man sig atter over paa Værftet, hvorfra Deltagerne over Hønsbroen tog til Toldboden efter at have bragt Løjtnant *Wagner* en hjertelig Tak for de interessante Timer.

M.

KØBENHAVN-KREDSSEN

Mødet i »Harmonien« den 25. Marts 1918.

En interessant Aften ventede det talrige Auditorium, der havde givet Møde til det Foredrag, som Inspektøren for Marinehospitalet, Løjtnant *P. Andersen*, havde lovet at holde om Marinen i gamle Dage.

Efter at Formanden havde budt Velkommen, besteg Foredragsholderen Talerstolen og oprullede under Forsamlingens spændte Opmærksomhed et yderst fængslende og paa imponerende Viden grundet Billede af Marinen i gamle Tider og de Vilkaar, hvorunder dens Mænd levede, haarde og strenge, ofte ubarmhjertige, som Tiderne selv var det, men i Løbet af 500 Aar skabende Orlogslaaden

en Tradition gennem udmærket Arbejde og udmærkede Mænd, som altid har været Danskens Stolthed. Emnet var jo paa Forhaand sikkert paa Tilhorerens Interesse. Dertil kom, at Taleren, der selv er os en saa velkendt Mand, hvis Interesse for vor Sag og store Arbejde for denne har været os til mægtig Støtte hele Landet over, som nævnt besidder en enestaaende Viden i sit Emne og har et betydeligt og værdifuldt Forfatterskab bag sig, hvilket forenet med den for en Taler uskatterlige Humor, der aldrig forlader Repræsentanter for »Holmens faste Stok«, gjorde Foredraget til en værdifuld Oplevelse.

Taleren indledede med Tiden omkring Krudtets Indførelse ved Aar 1372, og fortalte morsomt om den Højtidelighed, hvormed dette Berthold Schwartz's mystiske Pulver blev behandlet af Datiden, naar Krudttaarnet, som stod paa det Sted, hvor nu Vandkunsten findes, skulde aabnes ved 3 Nøgler, beroende hver hos en af Statens Ypperste; — om Orlogsværftets Oprettelse og de væsentligste Bygningers Beliggenhed paa Gammelholms Arealer, indtil Flytningen fandt Sted i Tredserne i forrige Aarhundrede; om de Vilkaar hvorunder Bremerholmens Mandskab boede og arbejdede, herunder en Mængde morsomme og interessante Træk og Data fra Skipperboderne i Laxegade og Ulkegade, med Skænkeboderne »Det beskidte Anker« og »Lumskebugten«, hvilket sidste Navn senere hæftedes til Pladsen ved »Brokkens Bod«, over Christian den 4des primitive Nyboder med Lergulvene og Tagskægget i Mandshøjde, til det nuværende Nyboder. Om Sygebehandling i Marinen gennem Tiderne fortalte Taleren interessant, først om Skuret paa Nørrefælle 1611, der maatte huse adskillige Hundrede epidemiske Patienter fra en stor Eskadre. De døde selvfølgelig som Fluer til Datidens største Forbauselse, uagtet man havde vist Patienterne det sjældne Hensyn »at give dem rigelig med Halm at ligge paa«, som Historien melder. Mange Steder har Flaadens Syge haft til Huse, i Baadsmændssygehuset ved Gl. Mønt, paa »Sejlloftet« paa Bremerholm, i Børnehuset, »Guldhuset«, som endnu staar bag Garnisons Sygehus, i Kvæsthuset (1683), Søkvæsthuset (1774) og endelig i det i 1915 indviede nye og moderne Marinehospital ved Prinsessegade. Ogsaa om den af Chr. den 4de paabegyndte Kirke, Sct. Anna Rotunda, som var beregnet for Flaadens Mandskab i Nyboder og som i sin Plan, med 32 Stræbepiller efter Kompassreglerne, havde faaet et ejendommeligt maritimt Præg, fik man interessante Oplysninger; Kirken laa i Nærheden af Rosenborg Slot, men den blev aldrig fuldført.

Ogsaa om Artilleriets Udvikling fik man interessante Meddelelser, fra dengang Sø- og Landartilleriet i Fællesskab opbevarede i det af Chr. den IV i 1604 opførte »Lange Tøjhus«, som endnu ligger ret uforandret ved den nu opfyldte gamle Galejhavn (som danner Gaarden foran det nye kgl. Bibliothek) og om de i 1680—84 opførte første Krudttaarne paa Amager.

Det var Træk fra Danmarks Storhedstid, da Niels Juel i 1677 mønstrede en Eskadre paa 80 Skibe med 2000 Kanoner, en mægtig Styrke, som dengang kun England og Holland havde Magen til, opretholdt ved mægtige Summer og ved en Disciplin, hvis Haardhed, som foran nævnt, var umenneskelig efter Nutidens Begreber. Meget betegnende blev de 3 Hovedmænd i en Matrosrevolte i 1677 hængte uden Naade og Barmhjertighed, uagtet Motivet til Oprøret var det, at Folkene i længere Tid ingen Lønning havde faaet.

At Foredraget lønnes med kraftigt Bifald, siger sig selv, — man kunde uden Træthed have paahørt Taleren i den dobbelte Tid, og man udtalte Haabet om, at han engang maa faa Tid til i Bogform at gøre langt større Kredse delagtige i sit overordentlige Kendskab til vor Marines Historie — paa samme fortræffelige Maade som i hans interessante Bog »Bidrag til Sø-Artilleriets Historie«, der udkom 1909 med Marineministeriets Understøttelse, og hans udmærkede Artikler i »Under Dannebrog«. Efter at Formanden havde bragt Løjtnant Andersen en varm Tak, begav man sig til Aftensbordet, og efter dette supplerede Foredragsholderen yderligere sine Meddelelser ved Udtog af de gamle sømilitære Straffelove, i hvilke Brændemærkning, Kat og Kølhaling maatte henregnes til »naadig Strafe«, medens Spørgsmaalet Henrettelse ved Sværd som det fineste, og ved Økse som det mindre fine, nærmest var afhængigt af Synderens Charge, — og det var ingenlunde særlig vanskeligt at komme ud for ovennævnte ubehagelige Muligheder.

Det var en yderst lærerig Mødeaften, for hvilken vi, i Haab om Gentagelse ad Aare, bringer Marinehospitalets udmærkede og dygtige Inspektør vor bedste Tak.

E. M.

NAKSKOV-KREDSSEN

holdt Generalforsamling den 2. April. I Formanden, Kammerjunker *Malthe-Bruuns* Sygdomsforfald aflagde Købmand *C. C. Jensen* Beretning. Aaret havde været stærkt præget af Krigen, da de Folk, man i særlig Grad skulde have som Foredragsholdere, var udkommanderede. Han mindedes det afdøde Bestyrelsesmedlem *Lods Nielsen*, der havde gjort et stort Arbejde for Foreningen lige siden dens Start. Medlemmerne mindedes ham ved at rejse sig.

Kassereren, Boghandler *Allerup*, oplæste Regnskabet, der balancerede med 374 Kr. 73 Øre. I Kontingent var indkommen 186 Kr., og i Banken indstod 138 Kr. Regnskabet godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgte Kammerjunker *Malthe-Bruun*, Købmand *C. C. Jensen* og *Lods Krøyer*, Albue. I Stedet for *Lods Nielsen* valgtes Lokomotivfører *Nielsen*.

Til Sendemand til Hovedforeningens Generalforsamling valgtes Kammerjunker *Malthe-Bruun* med Købmand *C. C. Jensen* som Suppleant.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt den 15. April sin aarlige Generalforsamling. De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, d'Hrr. Brofoged *Hjorth*, Fabrikant *Kjær* og *Lods Christensen* genvalgte, endvidere nyvalgte Herredsfoged *Hornemann* i Stedet for *Lods Thostrup*, der for Tiden er Minelods i Storebælt.

Generalforsamlingen vedtog enstemmigt at udnævne de i Foreningen værende Veteraner: Mekanikus *C. C. Stühr* og Kaptajn *Johs. Andersen* til Æresmedlemmer.

NYKØBING, F.-KREDSSEN

afholdt Torsdag Aften den 25. April Generalforsamling i Czarens Hus.

Formanden, Købmand *V. Sidenius* bød Velkommen, og Kassereren, Havnefoged *Schiøtz*, aflagde Regnskabet, der balancerer med 369 Kr. I Kontingent er indbetalt 332 Kr. Foreningen har i Aarets Løb faaet 8 nye Medlemmer og tæller nu 112. Til Sendemænd til Hovedforeningens Generalforsamling valgtes de 4 Medlemmer, der i Aar fejrer 40 Aars Marinejubilæum, nemlig Kaptajn *Edw. Rasmussen*, *Lods Chr. Nielsen*, Fiskeeksportør *Jørgensen* og Bådehusejer *Fr. Olsen*.

Af Bestyrelsen afgik Havnefogeden og Formanden, og ingen af dem ønskede Genvalg. Formanden gik dog ind paa at forblive og genvalgte, og i Stedet for Havnefogeden valgtes Købmand *Lars Bernth*.

RUDKØBING-KREDSSEN

afholdt aarlig Generalforsamling den 24. Marts paa Hotel »Rudkobing«, hvor der var mødt 20 Medlemmer. Formanden, Konsul *Alfr. Nielsen*, bød velkommen og aflagde Aarsberetning. Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, som godkendtes. — Bestyrelsen genvalgte, idet dog Fiskehandler *V. Due* valgtes i Stedet for Mejeribestyrelsen *Thomsen*, som var bortrejst. Revisorerne genvalgte.

Derefter afholdtes en fornøjelig Fællesspisning, hvor end ikke Snapsen manglede, og senere samledes man om Punchebollen, hvor de gamle Søndagsviser fra Marinesangbogen gjorde fortjent Lykke.

L. J.

FREDERIKSVÆRK-KREDS DANNES

Søndag den 7. April afholdtes i Hundested Kro et Møde, som var forberedt af Branddirektør *Brendstrup*, Frederiksværk, og Fabrikbestyrer *Dittmer*, Ølsted. Fra Hovedbestyrelsen var mødt Næstformanden, Papirhandler *K. L. E. Jensen*, og Kassereren, Ingeniør *H. Tuxen*.

Hr. *Dittmer* bød velkommen, hvorefter Sekretær *Jacobsen* fra København fremviste 3 Serier af sine bekendte Lysbilleder, ledsaget af oplysende Foredrag om »Livet om Bord i en dansk Orlogsmænd«, hvilket blev fulgt med stor Interesse af Forsamlingen.

Efter en Pause gav Hr. K. L. E. Jensen en kort Fremstilling af Marineforeningens Historie og Formaal og udtalte som sin Mening, at man paa denne Egn trængte til en Lokalkreds, som han foreslog dannet med det samme med følgende Bestyrelse:

Branddirektør *Brendstrup*, Frederiksværk, Fabrikbestyrer *Dittmer*, Ølsted, Gaardejer *P. W. Petersen*, Skævinge, Fabrikant *Weimann*, Frederiksværk, Købmand *E. L. Petersen*, Lynæs, Rorsbetjent *P. Petersen*. Hundested og Fisker *Jens Nielsen Larsen*, Hundested.

Et Medlem fra Melby foreslog, at Bestyrelsen selv supplerede sig med et Medlem fra denne By, saa at den ogsaa kunde blive repræsenteret.

Foruden de allerede eksisterende Medlemmer af Marineforeningen indmeldte sig efter Mødet flere nye Medlemmer, og der hørtes flere Udtalelser om, at man med god Grund havde Lov at vente, at denne Lokalkreds vilde vokse og blive et stærkt Led i den store Forening.

Inden Mødet besaa en Del af Medlemmerne med stor Interesse Lynæs Fortet, hvor de blev modtaget med megen Elskværdighed og Gæstfrihed af Fortets Chef, Løjtnant *Prip*.

H. T.

MARINEFORENINGENS REGNSKAB FOR AARET 1917

ADMINISTRATIONS-KONTO PR. 31. DECEMBER 1917

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Festligheder	368	42	Kontingent	6 736	15
Inventar, 10 pCt. Afskrivning	180	95	Renter	77	21
Rejser & Agitation	Kr. 567 40		Fortjeneste ved Salg af Sangbog	458	00
÷ refund. ved Gaver	- 500 00				
	67	40			
Kontorhold	1 433	64			
Tryksager	388	95			
Virksomhed iflg. Lovenes § 6.	109	08			
Emblemer	789	69			
Diverse Omkostninger	550	11			
Porto	211	29			
At overføre til 1918	3 171	83			
	7 271	36		7 271	36

MEDLEMSBLADETS KONTO

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Saldo fra 1916	3 547	34	Annoncer	5 105	12
Forsendelse	474	97	Abonnement og Salg	1 634	76
Papir, Tryk- og Hæftning	Kr. 6 053 91		Tilskud til Bladet fra Kbhvn.s Lokalkreds	260	60
Skyldig for do.	- 3 209 92		Saldo	16 771	45
	9 263	83			
Medarbejdere	599	00			
Diverse Omkostninger	38	60			
Klichéer	865	97			
Redaktionsomkostninger	424	00			
Skyldig for Julenummer 1917	8 558	22			
	23 771	93		23 771	93

STATUS PR. 1. JANUAR 1918

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Kapital-Konto fra forrige Aars Regn- skab	Kr. 9 655 61		Bogtrykkeren m. Fl.s Tilgodehavende	10 268	14
÷ Medlemsbladets Andel	- 206 60		Indestaaende til Udgivelse af Sangbogen	345	00
	Kr. 9 395 01				
Gaver	- 40 00				
Overført	- 3 171 83				
	Kr. 12 606 84				
÷ Medlemsbladets Saldo Kr. 16 771 45					
÷ Tilgodehavende hos Gyldendal ca.	- 2 300 00 - 14 471 45				
	* 1 864	61			
Kassebeholdning	2 395	11			
Bankbeholdning	2 642	49			
Inventar	Kr. 1 809 52				
÷ Afskrivning	- 288 10				
	1 521	42			
Emblemer etc.	119	85			
Tilgodehavende hos Lokalkredsene	654	50			
Beholdning af Sangbøger	1 415	25			
	10 613	14		10 613	14

København, Februar 1918

HOLGER TUXEN,
Kasserer

Regnskabet revideret og befundet rigtigt

FRED. A. MØLLER

ALB. CLAUSEN

* Underskudet fremkommer dels ved de forøgede Udgifter til Papir og Trykning og dels ved gratis Udsendelsen af Julenummeret til vore ca. 3300 Medlemmer.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
	Andersen, N.	Restauratør	Aalborg	1895	Mouritzen, H. Fr.	Konduktør, K S.	Kbhvn.
1905	Christensen, A. E. — , Ove Juel-	Smed Grosserer	— Kbhvn.	1898 19 ¹³ / ₁₅	Nestelsø, Marius Nielsen, H. C. A. — , N. C.	Telefonfunktion. Konstruktør Købmand	— Hellerup Nyborg
1911 1895	Endersen, A. Ernst, Jac. Chr.	Fabrikant Værkfører	Korsør Kbhvn.	1901	Olsen, Malling Overgaard, C.	Fabrikant Købmand	Korsør Grenaa
1893 18 ⁸⁹ / ₉₀	Hansen, A. F. — , H. J.	Formand Dampskipsfører	— —		Petersen, Erik — , Joh.	Assistent Styrmand	Kbhvn. Aalborg
1893	— , H. P.	Kobbersmed	—	1910	Plambeck, Joh.	Mekaniker	Kbhvn.
1892	— , H. P.	Skibstømmer	Odense				
1916	— , H. Windfeld-	Belysningsassistent	Ribe	1913	Ranthe, L.	Matros	Korsør
19 ¹² / ₁₈	— , V. F.	Chauffør	Aalborg	1908	— , S.	—	—
18 ⁹⁴ / ₉₅	Hindsholm, Ns.	Viktualiehandl.	Charlottenl.		Rasmussen, H.	Fabrikant	—
1902	Jansen, S. Chr. D.	Fiskehandler	Kbhvn.	1899	Thomsen, Hans J. A.	Forvalter	Kbhvn.
1893	Larsen, L.	Garmester	—		Weiss-Vogth	Bankassistent	Ebeltoft
1903	Lassen, P. N.	Hovmester	—	1909	Zebitz, W.	Kutterfører	Grenaa
1893	Mikkelsen, P.	Mejeriejer	—				

Rettelse (i forrige Liste): Hellstein, C. R., Ingeniør, Kbhvn. Læs: Hellstern.

HVORFOR TAV MARINEFORENINGEN?

Under ovenstaaende Titel har Redaktionen modtaget følgende:
Da Danmarks-Samfundets Hjælpfond forleden søgte at arrangere en Matiné til Fordel for torpederede danske Sømands Efterladte, var der sikkert mere end ét Medlem af Marineforeningen, der forundret spurgte sig selv: Hvorfor har *vor* Forening hér ladet en Lejlighed gaa fra sig til at manifestere, at den er klar over, at en af dens Hovedopgaver utvivlsomt maa være at række en hjælpende Haand til dem, der i Tider som disse kan være kommet i Trang, fordi Krigen paa blodig Vis har berøvet dem deres Forsørger.

Men Marineforeningen tav!

Den tav den Gang, og den har tiet baade før og senere.

Hvorfor?

Jeg retter dette Spørgsmaal til Bestyrelsen samtidig med, at jeg gør denne opmærksom paa, at Forholdene tvang Danmarks-Samfundet til at opgive den paatænkte Matiné.

Vilde der da ikke netop nu være en passende Lejlighed for Marineforeningen til at træde hjælpende til, f. Eks. ved at realisere den Plan, de andre har maatte opgive?

Jeg spørger blot — men jeg er vis paa, at der er mange af Foreningens andre Medlemmer, som i deres stille Sind har formuleret det samme Spørgsmaal.

Maaske tør vi vente et Svar.

G. C. BURCHARTH.
Aargang 1892.

Til dette Indlæg knytter Hovedforeningens Bestyrelse følgende Svar:

Fordi Bestyrelsen vidste, at de danske Rhedere selv agtede at sørge for de tapre omkomne danske Søfolks Efterladte og ikke ønskede Indblanding ude fra.

Antagelig opgav Danmarks-Samfundet sin Matiné, da Bestyrelsen fik at vide, hvorledes Landet laa.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN OG ATLANTERHAVET

JANUAR—MARTS 1918

I følge Oplysninger, der fremkom i engelske Blade, bestod den britiske Handelsflaade i August 1914 af c. 16.8 Mill. Tons af søgaaende Skibe paa over 1000 Tons. Den Tonnage, som indtil 1. Januar 1918 er gaaet tabt ved fjendtlige Foranstaltninger, og som ikke har kunnet erstattes ved Nybygning, Køb og Konfiskation androg 2.7 Mill. Tons, saaledes at Englands Handelsflaade den 1. Januar 1918 skulde andrage c. 14.1 Mill. Tons.

Natten mellem den 3. og 4. Januar blev Hospitalsskibet »Rewa« torpederet i Bristol Kanal. Alle de saarede blev reddede, Skibet viste alle Lys og Mærker som foreskrevet i Haagerkonventionen. Tyskerne paastod, at »Rewa« ikke var blevet torpederet af en tysk U-baad, men sandsynligvis

var løbet paa en Mine. England hævdede, at Skibet var blevet torpederet, og den med Skibet følgende spanske Officer garanterede, at Skibet kun var blevet brugt som Hospitalsskib.

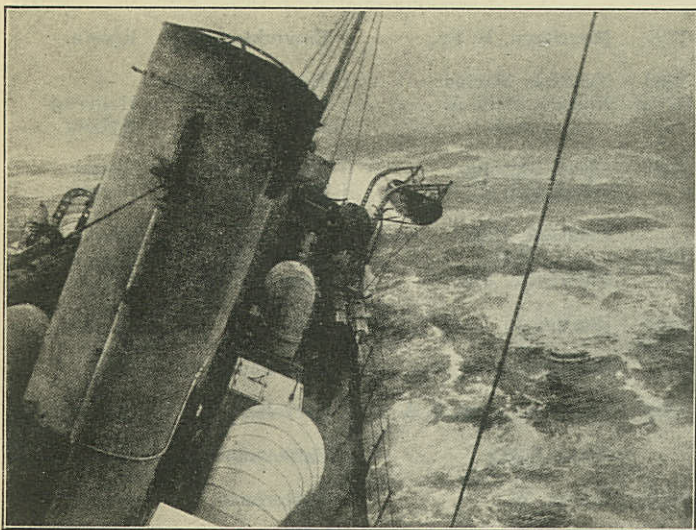
Fra den 11. Januar proklamerede Tyskland et nyt Spærreomraade omkring Kapverderne og Dakar, og fra samme Dato blev Spærreomraadet omkring Azorerne udvidet mod Øst ud over Øen Madeira.

Midt i Januar fandt der et Mytteri Sted paa Flaaden i Kiel, men bestemte Efterretninger haves ikke herom.

Natten mellem 14. og 15. Januar løb mindre tyske Skibe over mod den engelske Kyst og bombarderede et Øjeblik Yarmouth, inden de trak sig tilbage.

Den 17. Januar angreb en engelsk Destroyer 2 tyske U-baade ved de kanariske Øer. To tyske Matroser, som drev i Land, opgav at høre til U 126, som var blevet skudt i Sænk.

Den 20. Januar gik 5 tyske Jagere fra Helgoland og c. 60 Sømil Nord for denne Ø stødte A 77 paa en Mine

Destroyer i høj Sø

og sank. A 73 søgte at hjælpe, men stødte ogsaa paa en Mine og sank, hvorefter de 3 andre Jagere vendte om uden at redde deres Landsmænd. Fra A 77 drev en Del af Besætningen omkring i 4 Dage indtil 17 Mand den 24. landede ved Houvig udfor Ringkjøbing Fjord.

Natten mellem den 14. og 15. Februar blev 7 Trawlere sænket i Dover Strædet af tyske Jagere, som foretog et natligt Kryds fra Zebrügge.

Den 24. Februar vendte en tysk Hjelpekrydser »Wolfe« tilbage til tysk Havn efter 15 Maaneders Krydstogt i Atlanterhavet, det stille Ocean og det indiske Hav. Krydseren medbragte 400 Fanger og forskellige Raastoffer. En Damper, som paa Togtet blev udrustet som Hjelpekrydser under Navnet »Iltis«, blev sænket af et engelsk Krigsskib i Bugten

Paa Redningsflaaden

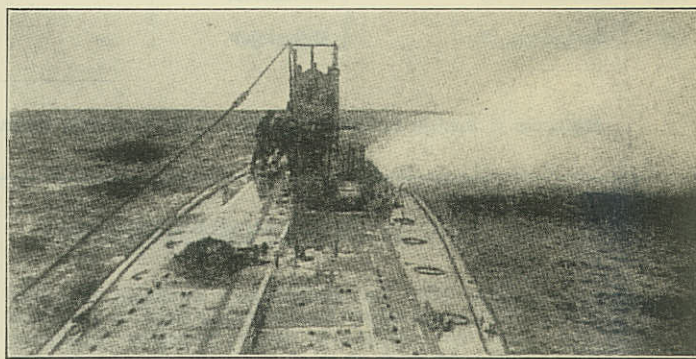
ved Aden, medens et andet kapret Skib, den spanske Damper »Igots Mendi«, strandede den 24. Februar Øst for Højen Fyr. I Overensstemmelse med Folkeretten blev det tyske Prisemandskab interneret og Passagererne frigivne; den spanske Damper blev senere taget af Grunden.

Den 26. Februar blev Hospitalsskibet »Glenart Castle«

torpederet i Bristol Kanal. Skibet var paa Vej til Frankrig for at hente Saarede og havde alle Lys brændende.

Om Forløbet af U-baads Krigen udtalte Admiral Jellicoe midt i Februar ved et Møde i Hull, at U-baads Krigen egentlig var kommen som en Overraskelse for den engelske Marine. Han mindede om, at Lord Fischer i 1911 havde sagt, at hvis det kom til Krig, vilde Tyskerne bruge U-baade mod Handelsskibene, men ingen i Admiralitetet kunde den Gang indse, at den tyske Marine vilde bruge dette Vaaben paa denne Maade. Tiden viste imidlertid, at Lord Fisher havde Ret. At man ikke var forberedt paa denne Form for U-baads Krig, var ikke Marinens Skyld, thi hvis Admiralitetet havde taget de nødvendige Forholdsregler, kunde man have forhindret U-baadene i at komme ud af deres Havne, hvilket vilde være den mest effektive Maade at bekæmpe dem paa. Det var uoverkommeligt at bekæmpe dem til Søs, fordi U-baade kan gaa under Vandet i 24 Timer og opholde sig paa Bunden af Havet i 48 Timer.

Grunden til de mange Tab i den irske Sø var, at der langs Kysterne var saa meget grundt Vand, hvor U-baadene kan ligge, saalænge der er Fare paa Færde. Naar Patrouillefartøjerne maa gaa til Havn for at kulle, kommer U-baadene op for at fortsætte deres Værk.

Tysk U-baad afgiver Varselskud

Det var ogsaa vanskeligt at holde dem i deres egne Havne, da der var saa meget grundt Vand i Helgolands Bugt. U-baadene kan her søge Bunden lige fra den danske til den hollandske Kyst, og selv om de engelske Skibe patrullerede hele Arealet igennem, hjalp det intet, U-baaden dykker og venter til Natten med at fortsætte sin Kurs. Om Natten kan en U-baad højst ses i 200 Yards Afstand, og et Patrouilleskib for hver 200 Yards var umuligt at holde.

Admiralen udtalte, at man nu gik en farlig Tid i Møde, men hvis Nationen blot ventede til August, mente han, Faren var forbi.

Ganske interessant var ogsaa den engelske Marineministers Redegørelse, som blev afgivet i Underhuset midt i Marts. Sir Eric Geddes udtalte, at Verdenstonnagen, bortset fra Tonnagen paa fjendtlige Hænder, fra Krigens Begyndelse til 31. December 1917 var gaaet ned med et Nettotab paa 2½ Mill. Tons. Da de Allieredes og de Neutrale søgaaende Tonnage var anslaaet til 33 Mill. Tons, var den søgaaende Verdenstonnage, bortset fra de fjendtlige Landes, altsaa ved et Nettotab paa 2½ Mill. Tons gaaet c. 8% tilbage.

Nedgangen i Kurven for Sænkninger af Handelsskibe skyldtes hovedsagelig Patrouilletjenestens Effektivitet og det uvurderlige Konvojarbejde, som udførtes af Torpedojagere og andre Fartøjer.

Geddes omtalte derefter Fjendens overdrevne Paastande om Størrelsen af den sænkede Tonnage. Under de 12 Maanedes ubegrænsede Undervandsbaadskrig fra 1. Februar 1917 til 31. Januar 1918 paastod Fjenden at have sænket 9½ Mill. Tons engelsk, allieret og neutral Tonnage. De virkelige Tal paa Skibe, der var sænkede af Undervandsbaade, deriblandt de Skibe, som var blevet beskadigede og

senere forladt, udgjorde med et rundt Tal $6\frac{1}{2}$ Mill. Tons, saaledes at der i Løbet af 12 Maaneder var en Overdrivelse paa over 58⁰/₁₀₀.

Geddes beskrev derpaa den særlige Type, Standardskibe, som var kendt under Navnet »fabricated« Skibe, Delene hertil blev leverede i mange Eksemplarer og derpaa sat sammen paa Værfterne. En af de dygtigste engelske Skibsbyggere havde erklæret, at hele Konstruktionen var saa tilfredsstillende og sparede saa megen Tid, at det var i Nationens Interesse at gaa over til Bygning af disse i Stedet for af andre Skibe. Denne saakaldte »N-Type« blev nu bygget paa de nationale Skibsværfter.

Ved Stigningen i Produktionen og Formindskelsen i Sænkningen var de Allierede naaet saa vidt, at de kun manglede 100,000 Tons maanedlig i at opveje Tabene i

Verdenstonnagen, der skyldtes Fjendens Optræden og andre Farer til Søs. Hvis man kun saa paa de engelske Tab og den engelske Produktion, var det forholdsvis Underskud noget højere. England mistede gennemsnitlig 261,000 Tons pr. Maaned i det sidste Kvartal af 1917 og byggede 140,000 Tons pr. Maaned, altsaa 121,000 Tons mindre.

Tyskerne indrømmede imidlertid intet af alt dette, men fastholdt deres Tal. Hvad skal vi andre tro?

Den 26. Marts interneredes en tysk U-baad i Ferrol, hvortil den var løbet ind paa Grund af Beskadigelse.

Der er saaledes sket meget lidt til Søs i de 3 første Maaneder af 1918; man er gaaet i en Slags Skyttegravs-krig paa Havet.

C. J. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

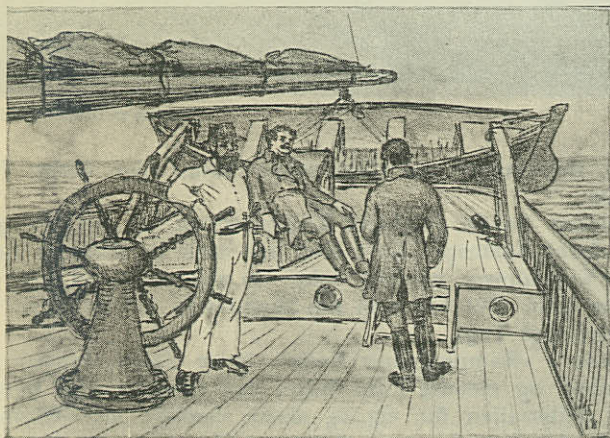

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Kun Styrmand Clausen, Mikkelt Skovser, J'an Amager og Jens kunde glæde sig ved at være aldeles uskadede. De maatte til Gengæld gøre Arbejde for de andre, saa Sveden dryppede af dem. Hen paa Morgenstunden blev der sat Sejl paa Barken, Skonnerten blev taget paa Slæb, og Skibene stod Vest-Nord-Vest paa, ind imod Køge Bugt.

Der blev ingen Tid til Hvile. Engelskmændene blev én for én hentet op og fik for en Sikkerheds Skyld en Strikke om Armene. Den engelske Kaptajn blev af Baadsmand

Tegning af Henning Schiøler

Hecht bragt frem paa Skansen for Espen Jensen, der spurgte ham ud. Men den fangne Skibsfører, der saa forgræmmet og forslaaet ud, opgav kun sit eget Navn, Thomas Lowstone; han tav til alle Spørgsmaal om Skibet, dets Navn, Hjemsted og Bestemmelsessted. Hecht førte ham saa over paa »Kamphanen«, hvor han blev laaset inde i Kaptajnens Kahyt. Jens blev posteret ved et Kahytvindue for at holde Øje med ham.

Skibets Papirer blev uden synderlig Vanskelighed fundet, og af dem fremgik det klart nok, at Barken hed »Ann« og var fra Hull, paa Rejse fra St. Petersborg til sin Hjemby med fuld Ladning af Huder, Talg, Potaske, Hørfør og andre »Østersøvarer«. Sejlmageren anslog Ladningens Værdi til over to Hundrede Tusinde Rigsdaler.

En af Matroserne paa Barken viste sig at være Islænder. Han havde straks raabt op om, at han var »ærlig« Dansk, men paa saa daarlig Dansk, at ingen brød sig derom. Da Gemytterne kom til Ro, lagde man mærke til, at de andre Fanger overfusede ham med onde Ord, Stød og Knubs, og

Kanonéren hentede ham da op af Rummet og trak ham frem for Kaptajnen.

»... Kuns en Islænder, Kaptajn, — det er sandt nok, men han gør sig allenfals ikke mellem de andre Hallunker. — God nok i Merset, Kaptajn for en Slump Hyre, — dog uden Prisepenge, natyrlig«.

Han hed Jon Gudmundson og var fra Isaffjord. Espen Jensen tog ham for god og satte ham til Skibsarbejde under Styrmand Clausens Opsigt.

Latinerkarl gjorde udmærket Fyldest som Skriver og bekræftede det gamle Ord, at en Student kan bruges til allehaande. Rasmus Tingsted glemte for sit brækkede Ben ikke at gøre Fordring paa de fem Rigsdaler, der tilkom ham som første Mand ombord i Engelskmanden. Han fik dem i rede Sølv, og J'an Amager fik ved samme Lejlighed en Rigsdaler med.

Ved Middagstid var Konvojen knapt synlig i Horisonten. Der var mod Øst og Syd ikke et Skib at se, og Espen Jensen besluttede da at drage Nytte af Vinden og gaa Nord paa efter Konvojen ad Sundet til.

Hele Dagen blev Espen Jensen siddende, hvor Hans Skomager og Fynbo-Niels havde sat ham, og uddelte sine Ordre. Kursen blev ændret, og til Glæde for alle »Kamphanen«s Folk stod Skibene med god Fart op mod Amagers flade Kyst, som blev synlig ved Tre-Tiden.

Blodet løb stærkt fra Espen Jensens Saar, men han agtede hverken sin Mathed, sine Kuldegysninger eller sit Blodtab. Forhaabninger, som han i en Snes Aar ikke havde turdet nære, dukkede frem. Jens, som af og til smuttede over i Barken for at se til Faderen, traf ham afvekslende bleg og frysende og rødhusset og svedende. Espen Jensen vilde ikke spise, men drak som en Svamp, — slukkede Gang paa Gang sin brændende Tørst.

»— Feberen!« sagde Kokken, — og han havde Ret. Da Styrmand Clausen nogle Timer efter kom hen til sin Kaptajn for at høre, hvor Skibene skulde ankre for Natten, fandt han ham liggende udstrakt paa Dækket. Han blev bevidstløs bragt over i Kahytten paa »Kamphanen«, der blev halet paa Siden af Barken. Den engelske Kaptajn maatte fortrække og blev »stuvet ned« i Styrmandens Lukaf under Laas og Slaa.

Ved Mørkets Frembrud lod Clausen Skibenes Ankre falde ved »Sand Revs Tønde« Syd for Dragør saa tæt Grunden, som gørligt var. Efter at have holdt »Skibsraad« med Kanonéren og Sejlmageren, gik Eskildsen, Mikkelt og Jon Islænder i Jollen og roede ind til Dragør for at hente en Lods og noget Mandskab.

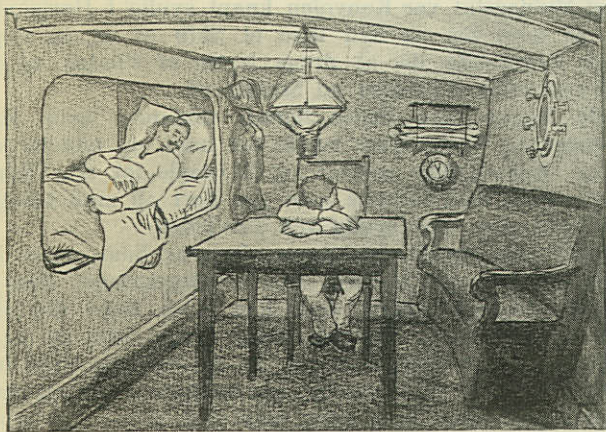
Paa anden Nat var hver Mand i Klæderne og under Vaaben. Dødtrette var de, men blev strammet op med Brændevin og Tobak. Fangerne fik en Smule Brød og Vand med, naar »Kamphanens« Folk skaffede. I Kahytten paa Skonnerten sad Jens hos sin Fader den meste Tid. Espen Jensen fantaserede og kom ikke til sig selv i Natens Løb, — og Drengen led! Trods sin Angst og sin Længsel efter at komme hjem til sikker Havn med Faderen og det kostbare Skib, maatte han kæmpe mod Sønnen, der var ved at overvælde ham. Aldrig vilde han paa Kryds igen! Han vilde blive paa det sikre Land Resten af sit Liv, om han opnaaede at komme hjem, tænkte han.

Omtrent ved Midnatstid hørte han Jollen skure langs Skibets Side. Han gik op paa Dækket og saa' en Del Folk stige ombord i god Ro og Mag. Aa, den velsignede Fred, de bragte med! Alle »Kamphanen«s trætte og anspændte Folk mærkede — mere eller mindre bevidst — Glæde ved den Sindighed og Sendrægtighed, hvormed Lodsens og de nyankomne seks Søfolk drev op for Styrmanden og lod sig fordele ved deres Poster. Jens gik ned i Kahytten igen, satte sig, strakte Armene ud over Bordet, lagde Hovedet ned og faldt straks i tryk Søvn.

Morgenen mødte op med lyst Graavejr, men hvad vigtigst var: Vinden var endnu god, — en Smule mere vestlig, men støt som før. Endnu inden det var blevet helt lyst, blev Sejlene sat og Ankrene hevet op. Dragør-Folkene maatte gøre det meste Arbejde. En Timestid efter passeredes Dragør, og Skibene stod ind i Drogden. To smaa Kapere gik langs Kysten, og Folkene saa' misundelige til Skonnerten og det store Priseskib.

Den største Fare var forbi. Her vilde næppe nogen Engelskmand dukke op og gøre Ulykker, men »Kamphanerne« var for dødtrette til at vise — eller overhovedet føle — synderlig Glæde. Hecht, som havde Øje med Vagterne ved Fangerummene, maatte Gang paa Gang vække Folkene, der faldt i Søvn med Vaabnene i Armene. De, der saaledes forsyndede sig, fik et Spark, som vistnok skulde være lempeligt, men altid var føleligt nok.

»Fanden til Godmorgenkys«, brummede Fynbo-Niels og gnubbede sig bag i, hvor Hechts Støvle havde mærket ham, mens han sad paa Dækket i Morfevs Arme.

Tegning af Henning Schiøler

Jens bragte den store Baadsmand hans varme Morgen-drik.

»Er Du vred, lille Kadet«, spurgte Hecht venligt.

»Nej, jeg siger Tak, Hr. Baadsmand, og det vil min Moder ogsaa sige, for vi havde nok ikke haft vores Far mér, naar ikke ...«

»Godt, godt, lille Kadet«, afbrød Hecht og rakte ham den tomte Spølkum tilbage.

»Vil Baadsmanden ikke have en tør Skjorte og Fars varme Kavaj?«

»Du er en god Dreng, Jens«, sagde Hecht hjærteligt, ja helt kærligt. »Og gaa saa ned i Kahytten med Dig. Mit

Skind tager ingen Skade«. Han daskede Drengen med sin store Næve paa Ryggen, vendte ham om og gav sig igen til at gaa op og ned ad Dækket.

Da Jens gik fra ham, mærkede han, at han holdt af den

Tegning af Henning Schiøler

store Baadsmand og vilde savne ham, naar deres Veje skiltes.

Lodsens havde overtaget Kommandoen, og det gik glat nok forbi Kastrup. Kort efter saa man et Glimt af Kongens København, og det vakte de sløve Folk til Live og Glæde igen. Det var som om Skonnerten vendte hjem fra et aarelangt Togt.

Nede i »Kamphanen«s Kahyt, hvor Espen Jensen laa feberhed og elendig i sin Køje, sad Clausen ved Bordet med Skibsrullen for sig og skrev »Sedler« ud, »Beviser« til Mandskabet, der, som Skik og Brug var, straks vilde gaa fra Borde ved Ankomsten til København og slaa deres »Mandsparter« i Penge. Til hver Mand fra »Kamphanen« blev der udskrevet Bevis for, at han havde været med paa Krydset med Skonnerten under Kapt. Espen Jensen og været delagtig i Erobringen af det engelske Skib »Ann«. Naar Skibet var prisedømt og solgt ved offentlig Auktion med sin Ladning, kunde Folkene melde sig hos Rhederen for at faa deres Andel i Prisepengene, eller de kunde — som det oftest gik — straks ved Ankomsten til Havnen afsætte deres »Andel« for en billig Penge til »Sjakerne«, Jøderne, der ventede de hjemvendende Kapere paa Toldboden.

Det var ordnet for dette Togt som for Kapere i Almindelighed, at Staten skulde have en ringe Udbetaling af Udbyttet; Resten deltes halvt mellem Rhederne og Kaperens Mandskab. Hver Matros fik én »Mandspart«, en Dreng fik en halv, en Jungmand trekvart, Underofficererne to, Styrmanden fire og Kaptajnen seks.

»For atten Mand bliver det her syv og tyve Mandsparter«, sagde Clausen. »Han maa vel have fuld Mandspart, Karl-

sen, som Underkanonér! Lad nu ikke Jøderne faa den, Karlsten, for den bliver sikkert sine 2000 Rigsdaler værd.

Kort før Skibene passerede Trekroner var Arbejdet endt, og Styrmand Clausen gik op paa Dækket og fordelte Sædlerne til Mandskabet.

Ved Middagstid faldt »Kamphanen«s og Priseskibets Ankre paa Københavns Rhed. Straks forlangte de fleste af Folkene — med Barber-Frands i Spidsen — at komme iland, og Clausen formaaede ikke at holde dem tilbage. Der kom en Baad ud med »Sjovere«, Havnefolk; de blev straks antagne, og Jollen vendte tilbage med elleve af »Kamphanen«s Mandskab, som med deres Kister og Tøjbylter gik iland ved Toldboden og straks blev antastede af »Jøderne«. Nogle af Matroserne afsatte øjeblikkelig deres »Beviser« og søgte til Brokkensbod og de andre Kipper for at solde Pengene op og brovte af deres Bedrifter.

Tilbage blev, foruden de Saarede, Underofficererne, Fynbo-Niels, Mikkelt Skovser og Islænderen, — og de fik nok at gøre. En af Marinens Patruljebaade kom ud og hentede Fangerne ind til Holmen. »Kamphanen«s store Baad blev, bemandet med »Sjovere« og ført af Kanonerne, sendt afsted med Kaptajnen, Tømmermanden, Rasmus Haltefanden, Skraa-Søren og »Knolden«, der skulde til Hospitalet, og Jens fulgte med Faderen.

Hecht blev tilbage paa Barken med et Par Mand, og Sejlmageren paa »Kamphanen«, medens Clausen gik i Jollen for at melde sig til Autoriteterne og Rhederne.

— Bjørn Andersen tog imod Clausen og hørte paa hans Rapport uden at sige et Ord. Da Styrmanden var færdig

med sin Beretning, tog Bjørn Andersen sin Hat og Stok og gik, fulgt af Clausen, ned til Jollen, som ventede i Kanalen ved Overgaden, lige nedenfor Huset. Han blev roet ud til Skonnerten, og hans Ansigt skinnede af Tilfredshed, da han igen betraadte Dækket af sin elskede »Paket«.

Naturligvis var han et lille Løb ombord i Priseskibet og forvissede sig om, at Vagten der ombord var, som den burde være, og saa helmede han ikke, før Skonnertens Anker var draget op, og Jollen og Baaden, bemandet med Sjovere, bugserede hans »Paket« ind gennem Bommen. Han blev siddende paa Lugekarmen, til »Kamphanen« var svinget ind i Nyhavn og fortøjede ved Bolværket paa sin gamle Plads.

Jens havde fulgt sin Fader til Hospitalet, set ham blive bragt i Seng og blive taget under kyndig Behandling — og saa stod han i Porten, pustede Sygestuens kvalme Lugt ud og trak Vejret dybt.

Han forstod det næsten ikke altsammen endnu, fattede det næppe helt. Det var gaaet Slag i Slag, Krydset paa Søen, Kampen og de drøje Dage paa Hjemturen. Og nu laa Far derinde bag de svære Mure, syg og bevidstløs, — og Mor vidste maaske intet endnu. Nu skulde han hjem, hjem og sige hende det.

Bare Mor vidste det allerede, bare han kunde bilde Mor noget ind, til det værste var overstaaet! Jens begyndte at gaa hjemad, langsomt og tvivlrædigt. — Men tilsidst løb han. Løb, til han svingede ind ad Porten derhjemme, og Trapperne knirkede under hans Trin.

(Sluttet)

KAY LARSEN

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

Bangkok — Saigon.

²/₂. Kl. seks kom Lodsens om Bord. Han er dansk, og har faret herude i tyve Aar, saa at han, med sit grundige Kendskab til disse vanskelige Farvande, sikkert vil være os til megen Nytte paa vor videre Fart. Lidt efter lettede vi og stod til Søs, medens vi i Forbifarten hilste de forskellige Skibe med Flaget. Grosserer Holmblad holder Fødselsdag, og vækkedes derfor i Morges af Musikken med »Fjernt fra Danmark«. En engelsk Postbaad gør os Følgeskab om Styrbord, men løbe forbi os formaar han dog ikke. Om Bagbord, i nogle faa Kvartmiles Afstand, kan vi se Kinas høje, klippefulde Kyst og de talrige Øer udenfor samme. Vi blev trukket godt igennem hele Eftermiddagen med Gymnastik og Bajonætfægtning, saa vi sover nok roligt i Nat.

³/₂. En stærk Taage sinkede vor Fart en Del i Morges, men senere klarede det op, og nu gaar det igen fremad for fuld Kraft. Ærter og fersk Flæsk til Middag. Vi svælgede formelig i denne Herreret. Vejret er ret køligt nu, kun 9°, hvorfor vi fik udleveret et ekstra Uldtæppe. Varmeapparaterne paa Banjerne blev ligeledes taget i Brug, og vi møder igen i vore tykke Uldtrøjer og tilhørende to Skjorter, en hvid og en blaa. Til Aften vankede der en stor dansk Dram, den første her om Bord. Naa da, hvor

vi nød den. Vejret er blæsende og koldt, og vi frøs dygtig paa Hundevagten.

⁴/₂. Ankrede ved Nitiden i Læ af en lille, nøgen Ø, for at afvente Flødtiden, inden vi gaar op til Fovschow. Den stadige Blæst og Kulde nødte os til at holde Gudstjeneste paa Banjerne. Et Par Timer senere lettede vi, og efterhaanden snævrede Farvandet stærkt ind, saa at vi rigtig kunde bese de høje, nøgne og ret øde Kyster. Efter Middag passerede vi flere Forter, der hilste os med Salut, medens en Bataillon Infanteri stod opmarcheret og præsenterede Gevær. Vi blev dem ikke Svar skyldig, og da de nære Bjerge kastede Lyden af Skuddene tilbage med en forbavsende Kraft, blev det da ogsaa en Salut der havde baade Fynd og Klem. Her løber en voldsom Strøm, og da vi senere ankrede ved Byen lod vi, af Forsigtighedshensyn, begge Ankre falde. Medens Saluten drøned, saavel for Kinas Dragebanner som for de tilstedeværende russiske og japanske Orlogsmænd, blev »Valkyrien« bordet af en flag-smykket Procession af Baade, der aabenbart havde ventet paa os. To høje Herrer, en russisk Generalkonsul, der til lige er dansk Konsul, og en kinesisk Viceadmiral, denne sidste i lang Silkekaftan og med et mægtigt Skindslag over Skuldrene, steg over Falderebet. Kineseren, hvis Paaklædning ikke var fri for at vække vor Munterhed, nejede, med Hænderne foldede over Brystet, dybt for Chefen, og bød ham derpaa velkommen i en lang og blomstrene Tale. Chefen underholdt sig længe med de to Herrer, og selvfølgelig drøned Saluten, da de omsider forlod Skibet. Senere satte vi Fartøjerne ud, og holdt derpaa Søndag. Der vankede Punch om Aftenen, og Musiken spillede op til Dans paa Banjerne.

⁶/₂. Koldt og blæsende med kun 5° Varme, saa Tøjva-

sken var mindre behagelig. Chefen og flere af Officererne var i Gaar i Fovschow; derimod bliver der ingen Landlov for Mandskabet, da vi skal sejle i Morgen. Kadrejerne omsværmer Skibet med deres Baade, i hvilke de ofte har Familien med. Trods den rivende Strøm manøvrerer de med stor Behændighed, men det er os en Gaade, hvorledes disse Mennesker klarer sig, nu da Vejret er saa raat og koldt.

⁷/₂. Øsende Regn hele Formiddagen. Satte Fartøjerne ind og tog det ene Anker. Kl. to lettede vi og stod ned ad Floden under behørig Salut fra alle Parter. Forterne sparede heller ikke paa Krudtet, men omsider slap vi udenfor og ankrede ved Mørkets Frembrud bag en lille Ø, hvor vi tilbragte Natten i forholdsvis Ro.

⁸/₂. Lettede ved Daggry, og stod Nord paa langs Kysten i et væmmeligt koldt, fugtigt og taaget Vejr. Om Formiddagen Theori paa Banjerne, og om Eftermiddagen Foredrag sammesteds af Grosserer Holmblad om »Store Nordiske Telegrafelskab«, dets Stiftelse og Virksomhed baade hjemme og ude. Paa Førstevagten holdt vi længere til Søs for at kunne løbe fuld Fart hele Natten.

¹⁰/₂. Kandidat Svedstrup holdt et glimrende Foredrag for os i Aftes om Kina og Kineserne. Jeg havde Frivagt og nød Hvilens Sødme. Ud paa Morgenstunden ankrede vi i Munden af den store Flod Jangtsekiang, og først ved Ottetiden gik Farten videre i smukt, klart Frostvejr. Floden vrimlede med Djunker, hvis uhyre Dækslaster af Træ gav dem Udseende af svømmende Huse, og hvert Øjeblik passerede en udgaaende Damper eller en Orlogsmænd forbi os. Floden delte sig nu i flere Arme, og vi drejede ind i en af disse, passerede flere Fabriker og Skibsværfter, et Sted var »ØK's« »Annam« i Dok, og naaede endelig Byen, hvor talrige lossende Skibe, store Pakhuse og flotte Bygninger gav det hele et vist hjemligt Præg, ikke ulig København. Vi passerede Selskabets smukke, flagsmykkede Kabeldamper »Store Nordiske«, og efter at være drejet om en Pynt, befandt vi os i et meget udsøgt Selskab paa mindst en halv Snes Orlogsmænd af forskellige Nationer, og gjorde omsider fast i en Bøje, midt imellem en engelsk og en italiensk Krydser. Inden længe myldrede det om Bord med Landsmænd, af hvilke her skal findes et Par Hundrede, fortrinsvis ansatte i »ØK« og »Store Nordiske«, bl. a. Prlt. Cold der fører »Annam« og Prlt. Asmussen, Fører af »Store Nordiske«. Kadrejerne var som sædvanlig yderst næsvis, saa at Skildvagten i Falderebet maatte drage Bajonetten for at drive dem tilbage, da Adgangen foreløbig var dem forment. Efter Middag satte vi Fartøjerne i Vandet, skiftede derpaa Køjer, og som Kronen paa Værket vankede der Punch om Aftenen, som bragte Humøret adskillige Grader i Vejret.

¹¹/₂. Rengøring, Parade og Gudstjeneste. Efter denne overbragte Chefen os en Hilsen fra H. M. Kongen, ankommen pr. Telegraf samme Morgen. Dronningens Kvarter havde Landlov med 3,60 i Lommen. I Eftermiddagens Løb kom der adskillige Danske om Bord, bl. a. min gode Ven Vald. Petersen. Han er ansat paa »Store Nordiskes« Kontor, og lovede at gøre Forsøg paa at skaffe mig lidt ekstra Landlov.

¹²/₂. Almindelig Tørvask, senere Landlov for Kongens Kvarter. Kineserne formelig sloges om at kapre os til deres Køretøjer, og afsted gik det, medens vi flot henslængte og med Cigar paa, nød Turen. Min Ven Petersen, var desværre delvis optaget, men fik dog Tid til at vise os lidt om i Byen, hvis Seværdigheder dog ikke var overvældende mange, og ved Sekstiden var vi igen om Bord.

¹³/₂. I Morges vaskede vi Køjer, og da Temperaturen var betænkelig nær Nulpunktet, var det nærmest en kold Fornøjelse. Senere fik vi Oprejsning gennem en god Omgang forberedende Øvelser, der satte Blodet i Cirkulation og gav os Appetit til Middagsmaden. Ved Femtiden blev alle Mand pebet paa Dækket, og Næstkommanderende op-raabte Navnene paa de lykkelige, der hidtil ikke havde været straffede og derfor nu, i et Antal af henvend hundrede, skulde med i Land til den fine Middag som »Store Nordiske« giver til Ære for »Valkyriens« Besætning. Ved Syvtiden bragte en Damper os, sammen med de fleste af Officererne og mange af Underofficererne, i Land paa Kajen, og paa Slaget otte marscherede vi ind i den store, smukt dekorerede Sal, hvor Festen skulde afholdes, og med en Landsmand paa hver Side kom vi snart til Sæde ved de lange Borde. Nu spillede Musiken op med Honnørmarchen, Fløjdeerne sprang op, og ind traadte Chefen med Konsulens Frue og fulgt af alle Officererne, ligeledes hver med sin Dame. Alle rejste sig medens Selskabet tog Plads ved det øverste Tværbord med Chefen i Midten. Middagen var fin, meget fin, ikke mindre end elleve Retter Mad og flere Slags Vine, Champagne ikke at forglemme. De fleste af »Valkyriens« Gutter havde vist aldrig før været med til noget saa fint, men det var en Fornøjelse at se dem gaa i Lag med de mange, delvis ukendte Retter. Stemningen blev efterhaanden yderst animeret. Konsulen talte for Chefen, Besætningen og Skibet, og Chefen gjorde Gengæld ved at tale for de Danske i Shanghai, og takkede paa vore Vegne for den gæstfri Modtagelse. Ved Ellevetiden rejste vi os og skulde nu have været om Bord, men her om vilde Chefen, trods Næstkommanderendes Forestillinger, ikke høre Tale, og vi fik Lov at blive; kun de af første Skifte, der skulde paa Vagt Kl. tolv, maatte afsted. Flere danske Damer og Herrer sang og spillede nu for os, og senere optraadte der en kinesisk Tryllekunstner, hvis Færdighed var aldeles fenomenal. Først da Klokken slog to, skiltes vi, under dundrende Hurraraab, fra vore elskværdige Værter, og gik om Bord til de ventende Soveposer.

¹⁷/₂. Kulfyldningen er nu vel overstaaet og det evindelige Vandpjaskeri til en Side, begge Dele dobbelt drøjt i den Hundekulde, vi har for Øjeblikket. I Aften giver Chefen en Fest for de Danske i Shanghai, men grundet paa det kolde Vejr holdes Festen i Land. Det skal være Kostumebal, siges der, og flere af vore skal i Land og gøre Vagt-tjeneste ved Dørene. Vi andre holdt Tøjeftersyn, og trøstede os med de mange Breve der kom i Dag, og senere med den varme, liflige Punch.

¹⁸/₂. Søndag. Agterbanjerne omdannedes i Hast, ved Hjælp af Flag, Lys og Grønt, til en smuk Spisesal, og ved Titiden kom en Del Honoratiøres om Bord for at spise Frokost sammen med Chefen og Officererne. Først holdtes der, trods den bidende Kulde, Gudstjeneste paa Dækket, hvorpaa Frokosten indtoges. Kl. et gik de Fremmede fra Borde, og lidt efter smed vi los fra Bøjen og stod ned ad Floden. Alle Skibene hilste med Flaget og klemte paa med »Kong Christian«, medens vort Musikkorps svarede med de respektive Landes Nationalmelodier. En Mængde Damer og Herrer havde taget Plads om Bord i »Store Nordiske« for at tilvinke os det sidste Farvel, og paa Kommando gav vi dem tre rungende Hurraer. Kl. fem saluterede vi i det yderste Fort, og satte Kursen mod Yokohama, hvor vi venter at være paa Lørdag. Overlods Andersen er stadig om Bord, og gør Turen med til vi igen naaer Hongkong for hjemgaaende.

(Fortsættes).

